

Enøklandsby kan bli bygd i Bergen

Det skal bygges en landsby med 400–500 energiproduserende boliger i Norge. Prosjektledelsen ønsker å plassere boligrevolusjonen i Bergen.

TRON STRAND
tron.strand@bt.no
Oslo

Prosjektkoordinatør Marit Thyholt i SINTEF Byggforsk venter at «prosjektet vil få stor oppmerksomhet, såvel nasjonalt som internasjonalt».

– Det vil bli et trekkplaster for det stedet hvor boligene lokaliseres, sier hun.

Skal selges i markedet

Prosjektet har som mål å løfte norsk boligbygging inn i en klimavennlig tidsalder hvor energisparing og fornybar energi står sentralt. Boligene skal produsere mer energi enn de bruker. Det skal skje ved egenproduksjon av fornybar energi fra kilder som sol, vind og biobrensel.

Husene skal selges på vanlig måte til private boligkjøpere. Prosjektledelsen regner med at byggingen kan starte om cirka tre år.

Det langsiktige målet er at boligene skal være energinøytrale, hele levetiden sett under ett.

Det vil si at det skal settes opp et energiregnskap, som inkluderer alt fra produksjonen av bygningsmaterialer, til all energibruk i husets levetid, og riving og fjerning av bygget når den tid kommer.

Siden det nødvendigvis vil gå med energi til produksjon av materialer til huset, må de derfor produsere mer energi enn de forbruker.

Varsler storstilt innsats

– I hele verden jobbes det med dette, men gjennom dette prosjektet vil vi ligge langt fremme. Og vi går lenger enn det EU gjør i sitt bygningsenergidirektiv, i og med at vi setter et mål om energinøytralitet for boligens livsløp, sier Marit Thyholt.

Samtidig mener hun Norge og

PILOT: Kjetil Helland, daglig leder i ByBo, har ansvaret for å utvikle pilotprosjektet; en energiproduserende enøklandsby med 400–500 boliger. Den ønsker han helst bygget i Bergen. ByBo står bak lavenergi- og passivhusene i Løvåshagen i Bergen.

ARKIVFOTO: EIRIK BREKKE

fakta

enøk i bygg

- Rundt 40 prosent av energibruken i EU skyldes oppvarming, nedkjøling og belysning i bygg.
- EU ble denne uken enige om et revidert bygningsenergidirektiv.
- Alle nye bygg skal fra 2020 være lavenergibygg. Det gjelder alt fra store kontorbygg til fritidsboliger.
- Det vil også bli stilt strenge energikrav for eksisterende bebyggelse som rehabiliteres.

andre nasjoner står overfor en betydelig utfordring:

– Det må gjøres en storstilt innsats i forhold til de kravene som nå skyller inn over oss, ikke minst fordi det går så fort.

Thyholt peker på at Stortingets klimaforlik fra 2008 inneholdt målsettinger om passivhus, det vil si hus med redusert energiforbruk. Nå går eksempelvis EU mye lengre, sier hun.

– Det vil skje en voldsom utvikling de neste ti årene. Når myndighetene i EU pusher på, vil det sette fart i utviklingen, tror Thyholt.

Etterlyser skattelette

Utviklingen blir neppe mulig å realisere uten statlige, økonomiske bidrag. Thyholt trekker særlig frem den eksisterende bygningsmassen og behovet for rehabilitering.

– Der håper vi på kraftige, statlige insentiver, sier hun.

Kjetil Helland, daglig leder i ByBo, sier prosjektet har voldsomme dimensjoner, og vil bli et utstillingsvindu for den nye teknologien.

Han understreker at prosjek-

tet i utgangspunktet ikke skal subsidieres, og at boligene må konkurrere i pris med andre byggeprosjekter. Han mener Løvåshagen-prosjektet har bevist at det ikke er særlig dyrere å bygge energieffektivt.

Ber om fortgang i Bergen

ByBo og ZEB har dårlig tid, og venter at politikerne i Bergen går fra festtale til handling. Prosjektet ble luftet for Bergen kommune første gang i mars i år.

– Vi har møtt noen utfordringer knyttet til tomtevalget. Det krever politiske avklaringer og beslutninger, sier Helland.

Kommunalråd Ruth Grung (Ap) etterlyser en mer aktiv holdning fra byrådet. Hun har stilt et skriftlig spørsmål til byråd Lisbeth Iversen (KrF), på bakgrunn av at ByBo har frist til 11. desember med å melde inn prosjektet. Hun advarer mot at andre byer er svært interessert i å få prosjektet, og vil vite om byrådet klarer å imøtekomme ByBo sine rammebetingelser slik at pilotprosjektet kan bli plassert i Bergen. ByBo skal i dag møte byrådsleder Monica Mæland for å drøfte prosjektet.

Trenger 150 mål stor tomt

Prosjektet er et direkte resultat av klimaforliket på Stortinget.

Åtte nye forskningscentre for klimavennlig energi er etablert. Ett av disse er ZEB – Zero Emission Buildings (nullutslippshus).

Visjonen er at forskningscenteret skal plassere Norge i front innen forskning, innovasjon og bygging av boliger og næringsbygg med svært lavt energibehov og uten netto klimabelastninger.

Må finne egnet område

ZEB har et totalt budsjett på 300 millioner kroner. Det skal finansiere forskning og utvikling, men ikke investeringer i boliger, næringsbygg eller rehabiliteringsprosjekter.

ByBo AS i Bergen har et særskilt ansvar for å gjennomføre pilotbygging. Kjetil Helland, daglig leder i ByBo AS, sier at de primært ønsker at boligene skal bygges i Bergen, men finner de ikke et egnet område, vil prosjektet bli lagt til et annet sted.

Minst 150 mål

Tomtearealet må være på minst 150 mål. Siden det er krav om at utbyggingen ikke skal utgjøre en netto klimabelastning, stilles det en del krav:

■ Området må være ubebygget og uregulert for å unngå riving og bortkjøring, og at hensynet til klima og energiproduksjon kan inkluderes i reguleringsbestemmelsene.

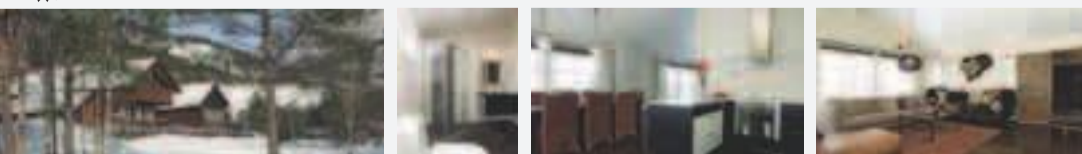
■ Området må være stort nok til å bli delt opp i ulike byggetrinn, som gjør det mulig å utvikle prosjektet fortløpende.

■ Området må være stort nok til at masser kan lagres på stedet, for å unngå CO₂-slukende masseforflytning.

■ Det må kunne bygges en lokal, fornybar energikilde. Høyaktuelt er et kombinert varme- og strømproduserende biomasseanlegg.

■ Området må ha optimale solforhold.

STJERNEHYTTEN En bedre livsstil

Stjernehytten er en av landets ledende hyttelieferandører. Vi sitter på en kompetanse som kan gi innspill enten det er en ny hytte som skal bygges eller en gammel hytte som skal renoveres. Ta turen til Stjernehytten i Bergen og snakk med **Ivar Lunde** som er salgsrepresentant der. Han har åpent mandag til torsdag fra kl. 10.00-16.00. Tirsdag frem til kl. 20.00 med hyttekveld.

Adresse: Fantoftvegen 16 - postboks 7 - 5899 Bergen
Tlf. 55 28 26 90 - Mob. 958 24 517 - lunde@stjernehytten.no

Det vil bli **asfaltering** på
Lonavegen, Maggevarde, Skogedalsvegen, Hjelteryggen, Anglevikvegen, Breivik – Svanevåg

fra mandag 23. november
t.o.m. fredag 27. november.